

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 288/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti A. s. r. o., M., zastúpenej advokátkou JUDr. M. G., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Daňového úradu T. v konaní vedenom pod č. 740/320/141-30669/2011/Barn a jeho rozhodnutím zo 7. októbra 2011 a postupom Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky v konaní vedenom pod č. 1040505/149/2012/5081 a jeho rozhodnutím z 23. januára 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti A. s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. apríla 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti A. s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Daňového úradu T. (ďalej aj „daňový úrad“) v konaní vedenom pod č. 740/320/141-30669/2011/Barn a jeho rozhodnutím zo 7. októbra 2011 a postupom Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod č. 1040505/149/2012/5081 a jeho rozhodnutím z 23. januára 2012.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že daňový úrad vydal 7. októbra 2011 proti sťažovateľke ako daňovej dlžníčke daňovú exekučnú výzvu č. 740/320/141-30669/2011/Barn (ďalej len „daňová exekučná výzva“) podľa § 76 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon č. 511/1992 Zb.“, s účinnosťou od 1. januára 2012 zrušený zákonom č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov]. V predmetnej daňovej exekučnej výzve daňový úrad sťažovateľke oznámil, že na základe exekučného titulu, ktorým je vykonateľný zoznam daňových nedoplatkov daňového úradu č. 740/230/29038/11/Bab zostavený z údajov evidencie daní daňového dlžníka k 22. septembru 2011 v sume 173 555,64 €, začal 29. septembra 2011 daňové exekučné konanie vydaním rozhodnutia č. 740/320/141-29822/2011/Barn.

Sťažovateľka podala proti daňovej exekučnej výzve v zákonom ustanovenej lehote odvolanie, v ktorom namietala, že *„predmetná daňová exekúcia je neprípustná v celom rozsahu ako je vedená, nakoľko sa vykonáva na základe nezákonného a teda neplatného exekučného titulu, čo spôsobuje aj nezákonnosť exekučného konania“*. Súčasne navrhla, aby správca dane v súlade s § 80 ods. 1 písm. g) zákona č. 511/1992 Zb. vydal rozhodnutie, ktorým predmetnú exekúciu zastaví v celom rozsahu pre rozpor so zákonom. Z dôvodu preverovania skutočností odôvodňujúcich zastavenie daňovej exekúcie sťažovateľka zároveň navrhla, aby správca dane rozhodol o odklade predmetnej daňovej exekúcie.

Finančné riaditeľstvo následne vydalo 23. januára 2012 rozhodnutie č. 1040505/149/2012/5081, ktorým potvrdilo daňovú exekučnú výzvu daňového úradu.

Podľa názoru sťažovateľky „rozhodnutie Finančného riaditeľstva SR č. 1040505/149/2012/5081 zo dňa 23. 1. 2012, ktorým bola potvrdená daňová exekučná výzva daňového úradu T. č. 740/320/141-30669/2011/Barn zo dňa 7. 10. 2011 a daňová exekučná výzva daňového úradu T. č. 740/320/141-30669/2011/Barn zo dňa 7. 10. 2011 sú nezákonné a z tohto dôvodu napáda predmetné rozhodnutia a ich vydaniu predchádzajúci postup sťažnosťou pre porušenie základných práv a slobôd v zmysle čl. 127 Ústavy SR“.

Nezákonnosť napadnutých rozhodnutí daňového úradu a finančného riaditeľstva spočíva podľa sťažovateľky okrem iného v tom, že

- došlo k porušeniu Šiestej smernice (od 1. januára 2007 nahradenej smernicou Rady 2006/112/ES) a procesných postupov podľa zákona č. 511/1992 Zb. [sťažovateľka poukazuje pritom na „odporučenie výboru Ministrov rady Európy (80) 2 z 11. 03. 1980 a Rezolúciu ministrov rady Európy (77) 31 o ochrane jednotlivca vo vzťahu k správnyim aktom“],

- v nich absentuje odôvodnenie, a preto sú nepreskúmateľné,
- v jej veci konal miestne nepríslušný správca dane,
- odvolací orgán sa nevysporiadal riadne so všetkými námietkami sťažovateľky uvedenými v odvolaní.

Sťažovateľka tvrdí, že „hoci sú predmetné rozhodnutia (t. j. daňová exekučná výzva a rozhodnutie o odvolaní)... len rozhodnutiami procesnej povahy, ktorými správca dane len vyzýva na dobrovoľné splnenie povinnosti, má... za to, že predstavujú závažný zásah do jeho základných práv a slobôd a to predovšetkým do jeho práva vlastníť majetok v zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy SR... keďže na ich základe sa ďalej vedie daňová exekúcia vydaním daňového exekučného príkazu, ktorý je už priamym zásahom do vlastníckeho práva. Napokon, aj samotnou daňovou exekučnou výzvou sa sťažovateľovi zakázalo nakladať s peňažnými prostriedkami na všetkých účtoch až do výšky daňového nedoplatku, čo je nepochybne priamy zásah do základného práva sťažovateľa. Sťažovateľ má teda za to, že tieto rozhodnutia sú preskúmateľné všeobecným súdom v rámci inštitútu žalôb o preskúmanie postupov a rozhodnutí správnych orgánov.“

Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

«Základné práva sťažovateľa: A. s. r. o., M., IČO:..., podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46. ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd postupom a rozhodnutím daňového úradu T. č. 740/320/141-30669/2011/Barn zo dňa 7. 10. 2011 a postupom porušovateľa a jeho rozhodnutím č. 1040505/149/2012/5081 zo dňa 23. 1. 2012 porušené boli.

Rozhodnutia daňového úradu T. č. 740/320/141-30669/2011/Barn zo dňa 7. 10. 2011 a Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 1040505/149/2012/5081 zo dňa 23. 1. 2012 sa zrušujú a Daňovému úradu K. (sťažovateľka má zrejme na mysli „Daňový úrad T.“, pozn.) a Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky sa zakazuje pokračovať v ďalšom porušovaní základných práv sťažovateľa.

Sťažovateľovi: A. s. r. o., M., IČO:..., sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 5.000,-, € ktoré je porušovateľ povinný uhradiť sťažovateľovi do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Porušovateľ je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 323,50 € na účet jeho právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.»

Podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľka tiež navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť daňovej exekučnej výzvy a daňovej exekúcie začatej na základe rozhodnutia č. 740/320/141-29822/2011/Barn, a to až do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu v danej veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti považoval za potrebné najprv zdôrazniť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľky, ktorý je koncentrovane vyjadrený v návrhu na rozhodnutie (petite). Vychádzajúc zo skutočnosti, že sťažovateľka je v tomto prípade zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť len v rozsahu namietaného porušenia tých práv, ktorých vyslovenia sa sťažovateľka domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenie o porušení iných článkov ústavy (čl. 2 ods. 2 ústavy), ktoré sťažovateľka uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je totiž v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť jej argumentácie (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07).

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom daňového úradu v konaní vedenom pod č. 740/320/141-30669/2011/Barn a jeho rozhodnutím zo 7. októbra 2011 a postupom finančného riaditeľstva v konaní vedenom pod č. 1040505/149/2012/5081 a jeho rozhodnutím z 23. januára 2012.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom daňového úradu v konaní vedenom pod č. 740/320/141-30669/2011/Barn a jeho rozhodnutím zo 7. októbra 2011

V súvislosti s predbežným prerokovaním tejto časti sťažnosti ústavný súd v prvom rade považoval za potrebné uviesť, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity.

Zmysel a podstata princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje z tohto hľadiska ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (m. m. III. ÚS 149/04).

Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným orgánom verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Preskúmanie zákonnosti namietaného postupu a rozhodnutia daňového úradu č. 740/320/141-30669/2011/Barn zo 7. októbra 2011 v danom prípade patrí do právomoci finančného riaditeľstva, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd v tejto časti sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom finančného riaditeľstva v konaní vedenom pod č. 1040505/149/2012/5081 a jeho rozhodnutím z 23. januára 2012

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že ju podáva „*súbežne so žalobou na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy*“, s odôvodnením, že „*prípadným zastavením konania o žalobe na preskúmanie týchto rozhodnutí všeobecným súdom z dôvodu, že ide o rozhodnutia, ktoré nie sú preskúmateľné súdom (v tomto prípade neexistuje celkom jednotná judikatúra určujúca, ktoré rozhodnutia sú preskúmateľné a ktoré nie) by došlo k zmeškaniu lehoty na podanie ústavnej sťažnosti*“, čím by došlo k situácii, pri ktorej by nemala „*možnosť domáhať sa ochrany svojich práv na žiadnom orgáne/súde*“.

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach posudzovanej veci sťažovateľka súbežným podaním žaloby o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia finančného riaditeľstva a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu (ďalej aj „správna žaloba“), o ktorej je podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) oprávnený rozhodnúť miestne príslušný krajský súd ako správny súd (ďalej len „správny súd“), a sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (miestne príslušný správny súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty z ústavného hľadiska akceptovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci (IV. ÚS 142/2010).

Ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa otázkou, či je žaloba sťažovateľky o preskúmanie rozhodnutia finančného riaditeľstva z 23. januára 2012 v danom prípade prípustná, t. j. či nejde o rozhodnutie, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom (v zmysle § 250d ods. 3 v spojení s § 248 OSP), keďže sa ňou musí v prvom rade zaoberať a vysporiadať miestne príslušný správny súd. V danom prípade rozhodnutie (či už procesné alebo meritórne) miestne príslušného správneho súdu predchádza (vzhľadom na princíp

subsidiarity) uplatneniu právomoci ústavného súdu, a preto možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím tohto súdu o správnej žalobe sťažovateľky za predčasné.

Sťažovateľka odôvodňuje paralelné podanie sťažnosti ústavnému súdu a správnej žaloby obavami z toho, že miestne príslušný správny súd konanie o jej žalobe zastaví podľa § 250d ods. 3 OSP, pričom jej medzičasom uplynie lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

V nadväznosti na tieto obavy sťažovateľky ústavný súd aplikujúc per analogiam svoju ustálenú judikatúru týkajúcu sa zachovania lehoty na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010) aj na vec sťažovateľky konštatoval, že nie je dôvodné, aby v prípade podania správnej žaloby podávala zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by miestne príslušný správny súd konanie o jej správnej žalobe zastavil podľa § 250d ods. 3 OSP, nemožno jej sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu aj proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu správneho súdu (v danom prípade napadnutému rozhodnutiu finančného riaditeľstva), odmietnuť pre jej oneskorenosť (m. m. IV. ÚS 109/2012).

Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou pred rozhodnutím miestne príslušného správneho súdu o sťažovateľkou podanej správnej žalobe, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov. V prípade, že by ústavný súd čakal na rozhodnutie správneho súdu, mohlo by to navádzať potenciálnych sťažovateľov na obdobný postup, aký zvolila v okolnostiach daného prípadu sťažovateľka, t. j. na paralelné podávanie sťažností ústavnému súdu zároveň s podaním správnej žaloby, čo vzhľadom na už uvedené nie je opodstatnené.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou v tejto časti meritórne nezaoberal, ale ju pri predbežnom prerokovaní podľa zásady ratio temporis

odmietol ako neprípustnú (predčasne podanú) podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, bolo už bez právneho dôvodu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2012